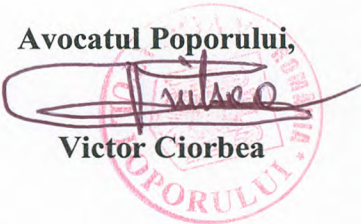

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

**privind vizita desfășurată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din
cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Sălaj**

Sumar:

Prezentul Raport întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Sălaj este structurat pe trei capitole, după cum urmează :

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 29³ și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată cu modificările și completările ulterioare, în data de 2 martie 2017, a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Sălaj.

Din echipa de vizită au făcut parte doamna _____, consilier în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; domnul _____, psiholog, consilier în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; domnul _____, consilier în cadrul Centrului zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; doamna _____, asistent social și doamna _____, reprezentant al Organizației Neguvernamentale Asociația Umanitară „Împreună pentru ei,, Baia Mare.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a asistenței medicale, sociale și psihologice și aspecte sesizate prin petițiile înregistrate la Instituția Avocatul Poporului.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (CRAP) Zalău era situat în localitatea Zalău într-o clădire anexă a Inspectoratului Județean de Poliție al Județului Sălaj iar accesul se realiza prin curtea Inspectoratului. Clădirea data din anul 1970, însă destinația de arest a primit-o în anul 1974. Până în anul 2010 aici se găseau 10 camere a câte 4 paturi fiecare, în urma reamenajărilor ulterioare rămânând 9 camere a câte 3 locuri dintre care 8 camere sunt funcționale.

La momentul vizitei, în centrul de reținere și arestare preventivă erau custodiate 8 persoane majore, toți bărbați, din care 7 cu măsura arestării preventive și unul cu sentință definitivă de condamnare. Persoanele custodiate erau cazate câte două în cameră. Capacitatea totală a centrului era de 24 de locuri, câte 3 paturi în 8 camere, camera nr. 8 având destinația, la nevoie, de izolator medical. Camerele erau curate, fiind zugrăvite în cursul anului 2016, dimensiunile acestora fiind de 400X 300X 300cm, din care grupul

sanitar de 180X 130cm. Toate camerele dispuneau de ventilație naturală, prin intermediul celor două ferestre din pvc cu geam termopan, cu dimensiuni de 133X 58 cm fiecare, cu sistem de acționare din exterior și cu gratii, precum și de instalație de aer condiționat. **Grupurile sanitare din camere, erau alimentate cu apă rece, fiind delimitate de restul încăperii printr-un parapet zidit, cu o înălțime de aproximativ 150 cm, accesul făcându-se printr-un gol de ușă fără perdea;** la interior acestea erau prevăzute cu un lavoar ceramic, cu un vas wc ceramic și cu un rezervor de apă pentru wc, din plastic. Pavimentul camerelor și a grupurilor sanitare era din mozaic. Ventilația camerelor era asigurată de câte două ferestre precum și de câte o instalație de aer condiționat. **Illuminatul artificial era însă insuficient în toate camerele, el fiind asigurat de tuburi cu neon, în lungime de aproximativ 50cm, poziționate deasupra ușilor de la intrările în camere și nefiind în măsură să furnizeze lumina necesară în toată camera, astfel încât pe timpul funcționării lor să se poată citi în orice zonă din acea cameră.**

Dimensiunile paturilor din centru aveau lungimea de 190 cm, fiind neadekvate pentru persoane cu înălțimea de peste 190 cm. Paturile, saltelele, păturile și pernele erau noi iar cearceafurile și fețele de pernă erau într-o stare foarte bună având un grad redus de uzură. Toate camerele erau dotate cu televizor, conectat la o rețea exterioară de cablu.

Centrul mai dispunea de un grup sanitar comun, de o cameră de acordare a vizitelor, de un cabinet medical, de o sală pentru convorbiri telefonice, de un club cu bibliotecă, de patru încăperi cu destinație de spații administrative (birou șef centru, birou lucrători, magazie, bucătărie) și de o curte de plimbare. Supravegherea centrului se realiza prin vizetele ușilor de la camerele de deținere precum și prin intermediul unui sistem de supraveghere video.

Grupul sanitar comun, unde se desfășurau activitățile de îmbăiere, cu program de apă caldă de două ori pe săptămână, avea un lavoar confecționat din beton, o cabină de duș și o toaletă cu vas wc, separate cu zid despărțitor, toate cu un grad de uzură foarte ridicat, conducerea centrului menționând că deja materialele necesare renovării au fost achiziționate, urmând ca în cel mai scurt timp, să înceapă lucrările de reabilitare a acestuia.

Curtea de plimbare avea o suprafață de 39,2 mp (800X 490X 290cm), pardoseală din beton, fiind acoperită cu plasă metalică și cu o structură din fier și policarbonat putând fi utilizată și în condiții meteo nefavorabile, lipsindu-i însă din dotare băncile sau scaunele.

Din consultarea evidențelor, a rezultat că în cursul anului 2016, dintr-un număr de 167 de persoane care au fost depuse în centru, 2 persoane au solicitat și primit asistență psihologică, una fiind cu episod depresiv iar cealaltă autodeclarată consumatoare de droguri. În anul 2017, până la data vizitei, din 27 de persoane încarcerate, la nivelul centrului au fost înregistrați 3 consumatori autodeclarați de substanțe etnobotanice, 2 dintre ei depunând cerere, chiar în ziua vizitei, către structura locală a Agenției Naționale Antidrog, în vederea desemnării unui manager de caz și a obținerii sprijinului de specialitate iar un altul solicitând asistență psihologică din partea centrului. Tot în cursul anului 2017, încă 3 persoane au mai beneficiat de asistență psihologică, la cerere, una dintre acestea fiind consumatoare de droguri și având un diagnostic de tulburare anxioasă.

În anul 2016, în cadrul, centrului au fost încarcerați 13 minori, toți băieți iar în anul 2017, până la data vizitei, 23 de minori din care 22 băieți și o fată. **Niciunul dintre aceștia nu a beneficiat de asistență psihologică**, în conformitate cu prevederile art. 117 alin. (2) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013, privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, **„Pe timpul executării arestării preventive, minorului i se acordă asistență psihologică, în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării sale fizice, psihice sau morale.”**

În anii 2016 și 2017- prezent, nu a fost înregistrat nici un caz de intrare în refuz de hrană.

Nu au fost înregistrate sesizări sau plângeri cu privire la încălcarea drepturilor legale ale persoanelor private de libertate, la utilizarea forței sau aplicarea de rele tratamente de către lucrătorii centrului.

În cursul anilor 2016 și 2017-prezent, în cadrul centrului de reținere și arestare preventivă nu s-a înregistrat nici un deces și nici un act ori tentativă de suicid.

ASISTENȚA PSIHOLOGICĂ

Asistența psihologică era acordată de către doamna inspector șef psiholog specialist în specialitatea apărare, ordine publică și siguranță națională, angajată a Inspectoratului de Poliție Județean Sălaj, membră cu drept de liberă practică a Colegiului Psihologilor din România.

Conform declarațiilor personalului centrului și ale doamnei psiholog, asistența psihologică se desfășura în cabinetul medical al centrului, în suprafață de 14,7 mp, având în dotare un birou, 3 scaune, o canapea de consultații, un fișet, un cuier, o chiuvetă și un cântar pentru măsurarea greutatei corporale. Din punct de vedere metodologic activitatea de specialitate se desfășura conform **Procedurii privind activitatea de asistență psihologică a persoanelor aflate în custodia structurilor de reținere și arestare preventivă din Poliția Română (PRO-PS-04-IGPR/BPS)**, fiind întrunite astfel cerințele minime de furnizare a unui act profesional corespunzător.

Furnizarea serviciilor de asistență psihologică, acordate persoanelor care solicitau în mod expres aceasta, se realiza, după semnarea unei declarații de consimțământ, în conformitate cu **Procedura privind activitatea de asistență psihologică a persoanelor aflate în custodia structurilor de reținere și arestare preventivă din Poliția Română (PRO-PS-04-IGPR/BPS)**, în vigoare de la data de 30.01.2012, acestea fiind consemnate de psiholog în registrul cu actele profesional proprii.

Informațiile referitoare însă la **posibilitatea accesării unor servicii de asistență psihologică, nu se regăseau formulate în clar în procesul verbal de aducere la cunoștință a drepturilor și obligațiilor**, încheiat între conducerea centrului și persoana reținută/arestată, imediat după introducerea acesteia în arest, în concordanță cu prevederile Legii 254/2013, art. 111, alin.(2) „**Persoanele aflate în centrele de reținere și arestare preventivă sunt cazate, de regulă, în comun, putând presta muncă, la cerere, în interesul centrului și putând beneficia de asistență psihologică și moral-religioasă, în interiorul centrului, sub pază și supraveghere, în condițiile stabilite prin regulamentul de aplicare a prezentei legi.**”

ASISTENȚA MEDICALĂ

În cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Sălaj exista o cameră cu destinația de cabinet medical, unde se efectua vizita medicală a persoanelor aduse în centru. Cabinetul medical era dotat cu mobilier de strictă necesitate (canapea consultații, birou medic, scaune, fișet cu lacăt pentru păstrarea documentelor medicale etc.). Aparatura și instrumentele necesare consultației (tensiometru, stetoscop, glucometru etc.) erau aduse de către medic cu ocazia vizitei adresate persoanelor private de libertate. Existau întocmite fișe medicale pentru toate persoanele deținute în centru, iar toate consultațiile medicale erau înregistrate atât în aceste fișe, cât și în Registrul de consultații și tratamente.

Asistența medicală a persoanelor private de libertate deținute la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Sălaj, era asigurată de doi medici cu specializarea medicină de familie și patru asistenți medicali generaliști, din cadrul Centrului Medical Județean Sălaj, din structura Direcției Medicale a Ministerului Afacerilor Interne. Există un medic desemnat care asigura asistența medicală în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă, iar după orele de program și în perioada sărbătorilor legale, asistența medicală era asigurată de toate cele șase cadre medicale (medici și asistenți), printr-un serviciu de permanență telefonică la domiciliu, conform unei planificări lunare.

Vizita medicală a persoanelor private de libertate se efectua în mod obligatoriu la introducerea în arest, la cabinetul medical, de către asistentul medical sau medicul care asigura asistența medicală conform planificării existente, în condiții de confidențialitate, cu respectarea intimității și demnității persoanei examinate. Vizita medicală, la depunerea persoanelor private de libertate în arest, cuprindea un examen clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor specifice conform reglementărilor în vigoare. În cazul în care controlul medical obligatoriu la depunerea în arest era efectuat de asistentul medical, acesta întocmea o fișă medical de triaj, urmând ca în cel mai scurt timp posibil, persoana private de libertate să fie văzută de medicul centrului. Medicul care asigura asistența medicală la nivelul centrului acorda servicii de asistență medicală primară persoanelor private de libertate, la cererea acestora, în baza unei programări, precum și ori de câte ori era necesar. Consultațiile medicale efectuate la cerere sau programate erau înregistrate în Registrul de consultații

și în Fișa medicală a persoanei private de libertate. Existau fișe tip pentru constatarea și consemnarea mărcilor traumatice, anexate fișei medicale a persoanei private de libertate. Consimțământul informat era atașat la fișa medicală a persoanelor private de libertate și semnat de către acestea. Dacă în urma vizitei medicale efectuate se constata existența unei afecțiuni medicale deosebite, care depășea competența medicului care asigura asistența medicală, persoana privată de libertate era trimisă pentru examene de specialitate și investigații suplimentare la Spitalul Județean de Urgență Zalău.

Hrana zilnică a persoanelor deținute în această unitate era asigurată, prin contract, de către Spitalul Județean de Urgență Zalău, conform situației de efective transmisă zilnic de conducerea centrului. Alimentele erau transportate cu mașina spitalului, în recipiente speciale de inox, în stare foarte bună de igienă, prevazute cu sistem de etanșizare care asigurau păstrarea temperaturii adecvate servirii. Nu exista o sală de mese în cadrul centrului, persoanele deținute aici servind masa în camerele de detenție. În ziua vizitei a fost servită la masa de prânz ciorbă de fasole boabe, cuș-cuș cu carne de pasăre, salată de varză, iar la desert prăjitură cu mere, cu gust, miros și consistență corespunzătoare. **La momentul efectuării vizitei nu existau prelevate probe alimentare care să fie păstrate într-un frigider destinat special acestui scop timp de 72 de ore, conform normelor sanitare în vigoare.**

În cazul în care, în urma consultului medical, se constata existența unei afecțiuni care necesita un anumit tip de dietă (diabet zaharat, hipertensiune arterială etc.), medicul centrului întocmea regimul alimentar iar acesta era adus a cunoștință conducerii Centrului de Rețineră și Arestare Preventivă Sălaj, care efectua demersuri către Spitalul Județean de Urgență Zalău în vederea asigurării acestui regim.

Persoanele aflate în arest preventiv, beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unor prescripții medicale eliberate de medicul care asigura asistența medicală în Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă sau de alți medici specialiști. La cerere, deținuții puteau solicita anumite medicamente sau materiale sanitare, contra cost, conform legislației în vigoare, dar numai cu acordul medicului care asigura asistența medicală în centru. Medicamentele prescrise de către medic persoanelor private de libertate, erau păstrate în plicuri individuale, în condiții corespunzătoare de siguranță, la cabinetul medical amenajat în cadrul centrului și erau

distribuite conform recomandărilor medicului, de către personalul medical sau personalul de serviciu (polițiști) din cadrul centrului. La nivelul cabinetului medical amenajat în cadrul centrului exista constituit un aparat de urgență, **care nu era dotat însă cu toate medicamentele și materialele sanitare în conformitate cu baremele în vigoare.**

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul medical de serviciu la momentul respectiv acorda primul ajutor și lua măsuri imediate potrivit competenței. Medicul de serviciu examina orice urgență medico-chirurgicală și în funcție de situație și de competența profesională, decidea fie tratarea acesteia în arest, fie apela Serviciul Unic de Urgență 112, pentru transferul pacientului într-o unitate medicală specializată din rețeaua sanitară publică. Medicul de serviciu informa conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă în vederea luării măsurilor specifice necesare în cazul formulării unei suspiciuni de diagnostic de boală infecto-contagioasă la depunerea în centru și recomanda încarcerarea în cameră separată, pentru a se evita riscul de contaminare a celorlalte persoane deținute în centru.

La momentul vizitei centrul nu avea amenajată o cameră cu destinație de izolator, dar existau mai multe camere libere care puteau fi folosite în acest scop.

Toate persoanele private de libertate, custodiate la nivelul centrului beneficiau de consult pneumoftiziologic la cabinetul de specialitate din municipiul Zalău, pe bază de protocol, pentru depistarea eventualelor cazuri de tuberculoză pulmonară și luarea măsurilor necesare. La momentul efectuării vizitei, nu existau în centru persoane diagnosticate cu boli infecto-contagioase.

Se consemnau în fișa medicală, sub semnatura persoanei private de libertate, informațiile legate de consumul acesteia de droguri. Medicul centrului întocmea bilet de trimitere către serviciul teritorial de psihiatrie, în vederea efectuării consultului de specialitate și instituirii măsurilor necesare. Dacă erau depuse persoane care declarau consumul de droguri, era anunțată conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă în vederea informării serviciului teritorial al Agenției Naționale Antidrog .

Dacă la examinarea persoanelor private de libertate se constata că acestea au fost supuse la acte de tortură și/sau prezentau pe corp urme de violență, acestea erau

consemnate în detaliu în Fișa de mărci traumatice, după care medicul centrului anunța prin orice mijloace parchetul și informa conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Sălaj.

Din verificarea documentelor instituției a rezultat faptul că, în cursul anilor 2016-2017, până la data vizitei, nu au fost semnalate de către persoanele private de libertate și nu au existat consemnate în documente acte de tortură, violențe, jigniri sau rele tratamente din partea personalului centrului. De asemenea am constatat că în cursul anilor 2016-2017, până la data vizitei, nu au existat cazuri de intrare în refuz de hrană din partea persoanelor private de libertate.

Au fost efectuate un număr de 271 consultații medicale de în anul 2016, 49 consultații medicale în anul 2017 până la data vizitei, număr decese 2016-2017 -0, număr sinucideri 2016-2017 -0. Ca și patologie cronică depistată cu ocazia vizitei medicale: au predominat afecțiuni cardio-vasculare, diabet zaharat și afecțiuni cronice ale aparatului respirator.

În urma întrevederii cu cele 8 persoane private de libertate, aflate în centru la momentul vizitei, acestea s-au declarat mulțumite de condițiile din centru, cu excepția uneia dintre ele, care a reclamat faptul că nu a primit cearceaf și pernă, însă la o observare mai atentă, din partea membrilor echipei de vizită, acestea erau adunate la o extremitate a patului, în zona picioarelor, fapt datorat cel mai probabil, unei ușoare simptomatologii de sevraj, pe care acesta o prezenta și despre care medicul care deservea centrul avea cunoștință. Din observațiile făcute de echipa de vizită precum și din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate a reieșit faptul că nu a fost semnalată prezența insectelor sau a rozătoarelor în centru.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Sălaj să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Delimitarea în totalitate a grupurilor sanitare din camere de restul încăperii pentru asigurarea intimității persoanelor;
- 2 Remedierea problemelor privind iluminatul artificial în camerele de cazare, astfel încât acesta să furnizeze lumina necesară desfășurării, în bune condiții, a unor activități cum ar fi cele de citit sau scris;
3. Identificarea unor soluții, în privința asigurării cu paturi cu lungimi mai mari de 190 cm, pentru persoanele cu o înălțime mai mare de 190 cm.
4. Renovarea grupului sanitar comun și repararea instalațiilor acestuia;
5. Dotarea curții de plimbare, cu un minimum de mobilier, specific desfășurării activităților în aer liber;
6. Acordarea asistenței psihologice tuturor persoanelor minore, custodiate în centru, în condițiile legii;
7. Introducerea informațiilor referitoare la posibilitatea accesării serviciilor de asistență psihologică, în procesul verbal de aducere la cunoștință a drepturilor și obligațiilor, încheiat între conducerea centrului și persoana reținută/arestată, imediat după introducerea acesteia în arest;
8. Prelevarea probelor alimentare care să fie păstrate într-un frigider destinat special acestui scop timp de 72 de ore, conform normelor sanitare în vigoare;
9. Efectuarea demersurilor necesare pentru dotarea cabinetului medical cu un aparat de urgență cu medicamente și materiale sanitare conform baremelor în vigoare.